

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

III. De Baptismo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

emur; per Confirmationem augetur in gratia, & roboratur in fide: renati autem & roborati nutrimur diuina Eucharistia & alimonia. Quod si per peccatum aegritudinem incurrimus animæ, per penitentiam spiritualiter sanamur; spiritualiter etiam & corporaliter (prout animæ expedit) per extremam Unctionem: per Ordinem verò Ecclesia gubernatur & multiplicatur spiritualiter: per Matrimonium corporaliter augetur, *Conc. Florent. in instr. Armen. de Sacr. sub Eugenio IV.*

§. 6. De essentiis libus Sacramentorum.

Omnia autem Sacramenta tribus perficiuntur; videlicet, rebus tamquam materia, verbis tamquam forma, & persona ministri, conferentis Sacramentum, cum intentione faciendi quod facit Ecclesia: quorum si aliquid desit, non perficitur Sacramentum, *Conc. Florent. d. loco, De intentione ministri est & Conc. Trid. d. sess. 7, can. 11, In Sacramento*

tamen Matrimonii loco verborum sunt quandoque littere vel nutus, vel aliud signum, ut infra tu. 9, in notat.

§. 7. De Ministro Sacramentorum.

Et quia Ministri in Sacramentorum functione non suam, sed Christi personam gerunt, ea re fit, ut siue boni, siue mali sint, (modò ea forma & materia utantur, quam ex Christi instituto semper Catholica Ecclesia seruat, idque facere proponant, quod Ecclesia in ea administratione facit) verè Sacramentum conficiant & conferant; ita ut gratia fructum nulla res impedire possit, nisi qui ea suscipiunt, seipso tanto bono fraudare, & Spiritui Sancto velint obistere, *Catech. Rom. in 2. parte de Sacram. num. 16, can. Sic autem, can. Sacramenta, cum aliquot seqq. l. 9, can. Secundum dist. 19, Conc. Trid. sess. 7, can. 12, de Sacram. in genere.*

DE BAPTISMO.
TITULUS III.

Primum omnium Sacramentorum locum tenet Baptisma, quod vitæ spiritualis janua est. Per ipsum enim membra Christi ac de corpore efficiuntur Ecclesiae, *Conc. Flor. in instruct. Armen. §. primum can. Cum itaque in fine 112, can. Ad hoc 143, de consecrat. dist. 4.*

§. 1. Baptismus quid, & qua eius Materia.

Est autem Baptismus Sacramentum regenerationis per aquam in verbo vitæ, *Catech. Rom. de Baptismi Sacram. num. 4, ex duobus locis sacra Scriptura, Ioan. 3, & ad Ephes. 5.* Nec enim hoc Sacramentum confertur, nisi per aquam (vel ipso Christo teste apud Joannem: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu, &c. Ioan. cap. 3,) eamque veram & naturalem, siue ea frigida sit, siue calida, *Conc. Flor. d. loco, Conc. Trid. d. sess. 7, can. 2, de Baptismo, adde can. 22, de consec. dist. 33.* Unde per aquam rosaceam, aut per salivam, aut per alium liquorem Baptismus perperam confertur, *cap. per Ext. De baptismo, adde D. Thomam in 3. p. q. 66, art. 4, & Syl. est in V. Baptismus 2.*

§. 2. De forma Baptismi, & quòd nemo seipsum baptizat.

Baptismi forma hæc est; Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. *Conc. Flor. d. loco,*

cap. 1, 2, & cap. 4, Ext. De bapt. Ubi per pronomen, Te, diversitas personarum ostenditur inter baptizantem & baptizatum; cum nemo seipsum baptizare possit, cap. Debitum 4, Ext. eod. Non tamen negandum est, quin & per illa verba: Baptizetur talis servus Christi, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, vel Baptizetur manibus meis talis, in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, verum perficiatur Baptisma: ex declaratione Concilii Florentini, sup. alleg. loco in instr. Armen. de hoc Sacramento.

§. 3. Errorum syllabarum non officere Baptismo.

Planè error in pronuntiatione syllabarum admissus nihil officit Baptismo; uti à Zacharia Papa rescriptum est de Sacerdote, qui ob imperitiam linguæ Latinæ baptizandi formula usus erat: *Baptizote in nomine Patria, & Filia, & Spiritu Sancta, can. Retulerunt 86, de consec. dist. 4, facit h. Qui habebat 54, D. De manuum infestam.*

§. 4. An sufficiat unica ablutio.

Planè error in pronuntiatione syllabarum admissus nihil officit Baptismo; uti à Zacharia Papa rescriptum est de Sacerdote, qui ob imperitiam linguæ Latinæ baptizandi formula usus erat: *Baptizote in nomine Patria, & Filia, & Spiritu Sancta, can. Retulerunt 86, de consec. dist. 4, facit h. Qui habebat 54, D. De manuum infestam.*

§. 4. An

§. 4. An sufficiat unica ablutio.

Neque interest unica ablutio, an trina adhibeatur; quam vis uniuscujusque Ecclesie consuetudinem hac in re servari, & retineri magis conveniat, *can. De trina 80, de consec. dist. 4, Catech. Rom. de hoc Sacram. num. 14, D. Thom. in 3. p. q. 66, art. 8, in respons.*

§. 5. De necessitate Baptismi.

Est autem hoc Sacramentum omnibus hominibus plane necessarium, non tantum adultis, sed & parvulis, propter originale peccatum, quod ex primo parente contraxerunt, eluendum, *can. 3, de consec. dist. 4, can. Firmissime xv, q. 1, Est enim certa Christi sententia: Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei, Ioan. 3.*

§. 6. Martyrium & votum Baptismi vicem supplent.

Creditum tamen ab Ecclesia est, ut ii, qui pro Christi nomine martyrium subierunt, pro baptizati habeantur, *can. Catechumenum 37, de consec. dist. 4, quemadmodum & hi, quos Baptismus desiderantes necessitas exclusit, cap. Debitum 4, Ext. De baptiz. cap. 2, Ext. De presb. non baptiz.*

§. 7. Presbyterum salvatum sine Baptismo.

Ut hinc rescriptum sit ab Innocentio III. de Presbytero, qui credens se baptizatum, cum non esset, ab hac luce descenderat: Quia, inquit innocens, in sanctæ matris Ecclesie fide, & Christi nominis confessione perseveravit, ab originali peccato solutum, & cœlestis Patriæ gaudium esse adeptum asserimus inconstanter. Illud ex D. Augustino addens: Baptismus invisibiliter ministratur, quem non contemptus religionis, sed terminus necessitatis excludit, *text. est in d. cap. 2.*

§. 8. De triplici Baptismo.

Unde vulgaris hæc distinctio nata est, quod Baptismus alius fluminis sit, alius flaminis, alius sanguinis, *can. Baptismi vicem de consec. dist. 4, & d. cap. Debitum.* Sed primus veram naturam Sacramenti; reliqui duo effectum dumtaxat Sacramenti habent, *D. Thom. 3. p. q. 66, art. 11.*

§. 9. Si incertum sit, aliquem esse baptizatum.

De quo incertum est, utrum baptizatus sit, his verbis abluendus est: Si baptizatus es, non te baptizo; sed si nondum baptizatus es, ego te baptizo in nomine, *Chr. cap. 2, Ext. de Baptiz. adde can. Parvulos 110,*

cum seqq. de consec. dist. 4, Certe de illo, inquit Innoc. III. qui natus de Christianis parentibus, & inter Christianos est fideliter conversatus, tam violententer præsumitur, quod fuerit baptizatus, ut hæc præsumptio pro certitudine sit habenda; donec evidentissimis forsitán argumentis contrarium probaretur, text. est in cap. ult. §. fin. Ext. De presb. non baptiz.

§. 10. De Ministro Baptismi.

Minister hujus Sacramenti est Sacerdos, cui ex officio competit baptizare. In causa autem necessitatis non solum Sacerdos vel Diaconus, sed etiam laicus, & mulier, imò etiam paganus & hæreticus baptizare potest; dummodò formam servet Ecclesie, & facere intendat, quod facit Ecclesia, *Conc. Flor. in instr. Arm. sub Eugenio IV. can. Constat, can. In necessitate cum multis seqq. de consec. dist. 4, can. Si quem xxiv, q. 1, can. Super xxx q. 3, D. Th. p. 3, q. 67, per tot. Navarr. in Manuali cap. 22, nu. 7.* Idque receptum est, ne quis sine lavacro regenerationis ex hoc seculo decedat, *d. can. Constat. in fine.*

§. 11. De patre filium proprium baptizante.

Hinc Joannes VIII. probat factum pii cuiusdam patris, qui filium suum corpore morientem aspiciens; ne animam perpetuâ morte perentem dimitteret, undâ Baptismatis lavit, ut eum de potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet, & in regnum Christi jam regnaturum sine dubitatione transmitteret, *text. est in can. Ad limina xxx. q. 1.*

§. 12. De loco Baptismatis.

Potro de loco Baptismi conferendi ita statuit Clemens V. in Concilio Viennensi: Præsentem, inquit, prohibemus edicto, ne quis de cætero in aulis vel cameris, aut aliis privatis domibus, sed dumtaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos (nisi Regum vel Principum, quibus valeat in hoc casu deferri, liberi extiterint, aut talis necessitas emerit, propter quam nequeat ad Ecclesiam absque periculo propter hoc accessus haberi) audeat baptizare. Qui autem secus præsumperit, aut suam in hoc præsentiam exhibuerit, taliter per Episcopum suum castigetur, quod alii attentare similia non præsumant, *text. est in cap. unico De Baptiz. in Clem.*